

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-156

24 MART
DÜNYA VEREM GÜNÜ

Verem (tüberküloz) nedir?

Verem, Mycobacterium tuberculosis adı verilen bir mikropla oluşan bulaşıcı bir hastalıktır. Verem %80 sıklığında akciğerlerde olmak üzere bütün organlarda bulunabilir. Tedavi edilmeyen ya da yetersiz tedavi edilen hastalarda ölüme yol açabilir. Bu günkü modern tedavi ile tüberküloz hastalarında yüzde yüze yakın iyileşme sağlanabilir.¹

Robert Koch Mycobacterium tuberculosis mikrobunu 24 Mart 1882’de keşfetmiştir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) bu güne ithafen 1996 yılından itibaren her yıl 24 Mart tarihinde tüm dünyada ‘Dünya Verem Günü’ etkinliklerini düzenlenmesini önermiştir.² Dünya Sağlık Örgütü, 2017 yılı Dünya Verem Günü için belirlenen iki yıllık “**Tüberkülozu bitirmek için birleşin (unite to end TB)**” kampanyasının ikinci yılında, stigma, ayrımcılık ve hizmete ulaşımında engel konularında “**Kimseyi arkada bırakma (leave no one behind)**” teması altında çabaları birleştirmek için çalışmaktadır.³

Dünyada ve Türkiye’de verem ne durumdadır?

Dünya Sağlık Örgütü raporlarına göre, dünya nüfusunun üçte biri verem bakterisi ile enfekte olmuştur. Verem bakterisi ile enfekte olan insanların %10’unun yaşamlarının bir döneminde verem hastası olma olasılığı vardır. Dünyada her yıl yaklaşık 9 milyon kişide verem hastalığı ortaya çıkmakta, 1,7 milyon insan ise veremden ölmektedir. Tedavi olmamış akciğer veremi olan hasta, her yıl 10-15 kişiyi enfekte edebilmektedir.⁴ Yüksek bulaştırıcılığı nedeniyle sadece hastayı değil tüm toplumu etkilemektedir. Bu nedenle ‘toplum sağlığı sorunu’ olarak algılanmalıdır. Ülkemizin verem ile savaşta gösterdiği başarı çok önemlidir. 1960’lı yıllarda her yüzbin kişide 180 kişi verem hastası iken, bu düzey günümüzde her yüzbinde 25 kişiye düşmüştür.⁵

Verem nasıl bulaşır?

Verem hastalığı soğuk algınlığı, nezle gibi kolaylıkla bulaşmaz. Tedavi altında olmayan hasta uzun süre kapalı bir ortamda birlikte yaşadığı kişilere hastalığı bulaştırır. Kalabalık yaşam koşulları, yoksulluk bulaşma riskini artırabilir. Ev veya kapalı iş yeri ortamları haricinde verem hastalığının bulaşı oldukça sınırlıdır. Hastanın kaşık, çatal, tabak, bardak, giysi gibi eşyaları ile bulaş olmaz.¹

¹ [Internet] <http://istveremsavder.org/tr/top/tueberkueloz-nedir--1/tueberkueloz-nedir/> Erişim tarihi: 18.03.2017

² [Internet]. <http://tuberkuloz.thsk.saglik.gov.tr/haberler/888-%E2%80%9C24-mart-d%C3%BCnya-t%C3%BCberk%C3%BCloz-g%C3%BCn%C3%BCE2%80%9D-bas%C4%B1n-bildirisi-2015.html> Erişim tarihi: 18.03.2017.

³ [Internet] <http://www.who.int/campaigns/tb-day/2017/event/en/> Erişim tarihi: 16.03.2017

⁴ [Internet]. <http://www.istanbulhalksagligi.gov.tr/duyuru/24-mart-dunya-tuberkuloz-gunu/785> Erişim tarihi: 18.03.2017.

⁵ [Internet] <http://www.solunum.org.tr/haber/543/24-mart-dunya-tuberkuloz-gunu-basin-bildirisi.html> Erişim tarihi: 18.03.2017.

Belirtileri nelerdir?

Akciğer vereminin belirtileri; iki haftadan fazla süren öksürük, ateş, gece terlemesi, yorgunluk, halsizlik, iştahta azalma ve kilo kaybı, nefes darlığı, göğüs ağrısı, balgam ve kanlı balgam çıkarmadır.⁶

Korunma ve tedavi nasıl olmalıdır?

Kişinin ve toplumun verem hastalığından korunmasındaki en önemli faktör, verem hastalığının erken tanısının konulması ve en kısa sürede etkili tedavisinin yapılmasıdır. Bu nedenle yukarıda belirtilen şikayetleri olan vatandaşlarımızın verem açısından tetkik edilmesi için verem savaş dispanserilerine ya da bir başka sağlık kuruluşuna müracaat etmesi gerekmektedir⁷. Ülkemizde Verem Savaş Dispanserlerinde verem hastalığının teşhis ve tedavisi ücretsiz olarak sağlanmaktadır. Doğrudan Gözetimli Tedavi (DGT) uygulamasında hasta tüm tedavi boyunca ilaçlarının her dozunu bir sağlık görevlisi veya bir sorumlunun gözetiminde alır. Doğrudan Gözetimli Tedavi sayesinde tedavi düzenli ve başarılı bir şekilde sonuçlanır. Verem aşısı (BCG aşısı olarak da bilinir) ülkemizde doğumdan sonra 2. Ayını dolduran bebeklere yapılır ve çocukları verem hastalığından korur.³

Kırmızı ok verem hastalığına karşı birleşmek için bir sembol olup verem hastalığının olmadığı bir dünyayı sembolize etmektedir.⁸

Sonuç olarak verem hastalığı önlenabilir ve tedavi edilebilir bir hastalık olup, tedavi süresince kullanılan tüm ilaçlar ücretsiz temin edilmektedir. Verem tanısı alan kişilerin bu ilaçları düzenli ve yeterli süre (en az 6 ay) kullanmaları hem kendi sağlığı açısından hem de toplumun sağlığı açısından oldukça önemlidir.

KİMSEYİ

ARKANDA

BIRAKMA

**TÜBERKÜLOZU BİTİRMEK İÇİN
BİRLEŞİN**

⁶ [Internet]. <http://www.toraks.org.tr/halk/News.aspx?detail=3521> Erişim tarihi: 16.03.2017.

⁷ [Internet]. [http://tuberkuloz.thsk.saglik.gov.tr/haberler/888-%E2%80%9C24-mart-d%C3%BCn%C3%BCn%C3%BCn%E2%80%9D-bas%C4%B1n-bildirisi-2015.html](http://tuberkuloz.thsk.saglik.gov.tr/haberler/888-%E2%80%9C24-mart-d%C3%BCn%C3%BCn%C3%BCn%C3%BCn%E2%80%9D-bas%C4%B1n-bildirisi-2015.html) Erişim tarihi: 18.03.2017.

⁸ [Internet]. http://www.stoptb.org/events/world_tb_day/2017/whatis.asp Erişim tarihi: 18.03.2017.